

Problem nasilja u Bibliji

*Ljudska okrutnost i
Božji sud*

Nasilje kao simbol

- “Ne ubij!” (Izl 20,13; Pnz 5,17);
“Bog je ljubav” (1 Iv 4,8.16)
- *Marulić:*
- Juditin “mač” protiv
- “**Nabukodonozorova**” projekta:
  - Aram, Asirija, Babilon, Perzija, Grčka
- = Božji sud protiv Lucifera
  - *Isus i mač (Mt 10,34 ⇔ 26,52):*
  - donio mač (10,34)
  - “Od mača pogibaš” (26,52)
    - *Betulija:*
- *Betula* = djevica, *Bet-El* = Dom Božji

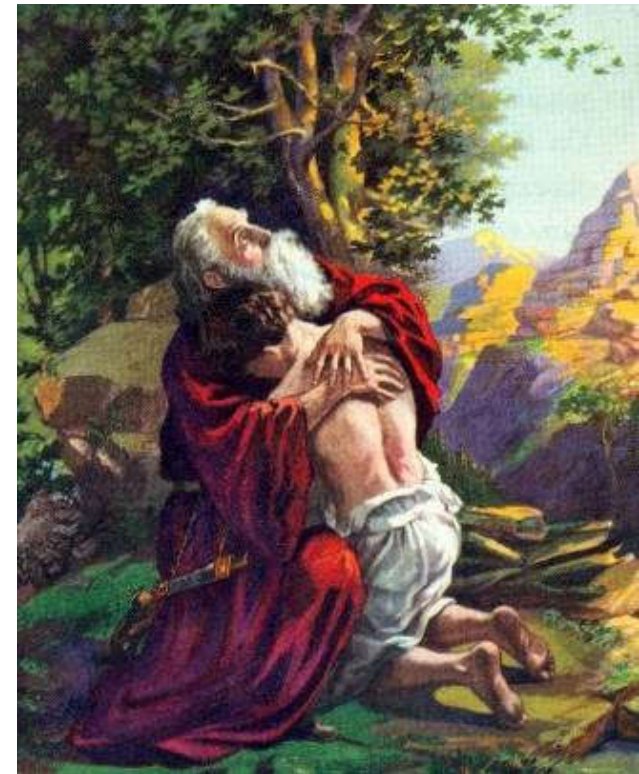

“Božje nasilje”

- Bog Abrahamu za sina (ne “klati”):
עלה *‘alâ* (Post **22,2**)

- Posvećenje, uzdizanje
  - Progonitelj u Izl **14**:
- “Egipat” (ne “Egipćani”)
  - Prvorodenci Egipta u Ps 136,10:
- = prvi izdanci porobljivanja

Novozavjetno razjašnjenje

- Korjenito uklanjanje u Iv 15,1s:
- ⇔ iskopaj, odsijeci
(Mt 5,29s; 18,8s)
- Otac je vinogradar (15,1)
- Siječe neplodnu lozu,
čisti plodnu (15,2)

Jošua ratnik u Izl 17,8-16

Jošua u boju s Amalekom, Nicolas Poussin 1593/94 – 1665

- Koje dobi u Izl **33,11**?
- Momak, “mališ” נער *ná‘ar* – usp. 1 Sam 3, Jr 1,6s
- 16 poglavlja nakon Izl 17
  - Koliko traje boj (Izl 17,12)?
- Do zalaska – cijeli dan
  - Mojsijeva uloga (**v10-12**)?
- Molitveno pokroviteljstvo
- Protivnik: עמלק Amalek (jd.! 8-11.13s.16) 7x
  - čiji boj (16b usp. 14b)?
- Rat Gospodnji protiv Amaleka (**v16**)
- iskorijenjivanje (יהוה: “ja ću izbrisati” **14b**)

Specijalni rat u Bibliji

- **Intelektualno nasilje u 2 Kr 18,28–36**
  - **Asirska osvajanja: Hamat, Arpad, Hena i Iva (2 Kr 18,34; 19,13), Gozanci, Harani, Resefci i Edenci (2 Kr 19,12)**
  - **Teška opsada Jeruzalema (2 Kr 18,27):**
- **Hrane se svojim izmetom**
  - **Religijska optužba u 18,22:**
- **Kralj Ezekija uništio sveta mjesta**
  - **Napadač lažno prorokuje u 18,25:**
- **יהוה mi je rekao: “Opustoši zemlju!” (v25)**

Asirski kralj Sanherib

Novi napad

- ❑ Diplomatski jezik u 2 Kr 18,26.28:
- Judejski (28) umjesto aramejskoga (26)
  - ❑ Kult ličnosti u 18,29.31:
- Ovako govori kralj ⇔ ovako govori יהוה
- Usp. “poslušajte riječ velikoga kralja” (28)
- ⇔ ne slušajte *Ezekiju* (2x 31s)
  - ❑ Himbeni poziv u 31:
- Sklopite mir sa mnom (31)
= Sklopite blagoslov! ברכה *b^erakâ*
- Osvojeni bogovi nemoćni (35) →
- יהוה nemoćan?

Asirac Rabšake traži predaju Jeruzalema – William Hole, 1846.

Kraljevski odgovor

- 2 Kr **18,36**; 2 Kr **19,1**:
- A) Šutnja (na usmeni napad),
B) Žalost, pokora, hram
- Na pisani napad odgovor: v14-19
- Pismo “pred יהוה” (**14**)
- Sanherib (samo ime!) protiv Boga (**16**)
- Zemaljski bogovi nemoćni (**18**)
  - Teološka svrha u 19,19:
- Da kraljevstva upoznaju Boga (**19**)
- Uspjeh: pošteda Jeruzalema (**35s**)

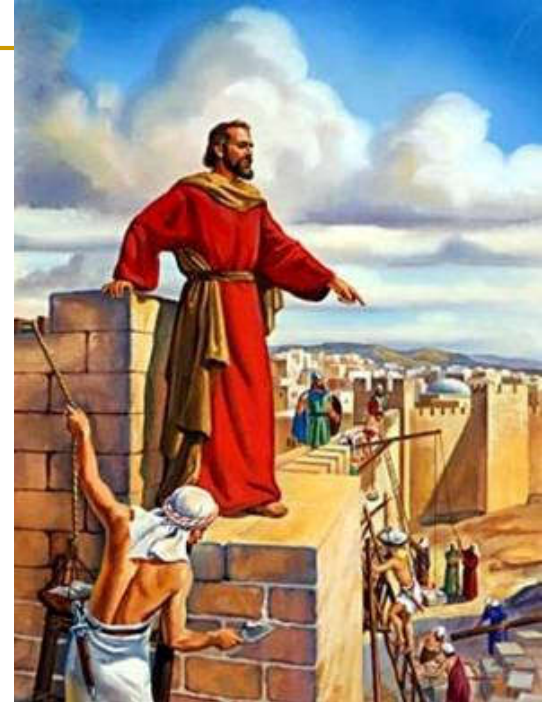
Napad na Nehemijinu obnovu

- Osobno svjedočanstvo u Neh 4 (Vg 4,7...)
- “velika ljutnja” (Neh 3,33; 4,1)
prvo kao izrugivanje
  - Protivnici obnove 4,1:
- Sanbalat – *Sinuballit* – akadski (“bog mjeseca ima potomka”)
- Tobija (Amonac 3,35 –
domaći izdajnik)
- Arapi, Amonci, Ašdod (4,1)
  - = Samarijanci

Drugi stupanj napada

- Nov napad u Neh 4,2:
- Vojni napad
  - Metoda u 4,5:
- “infiltracija” (tajna operacija)
- nakana: usmrtiti
(הרג *hārag* usp. Post 4,8)
  - Prva reakcija (Nehemija uzor u Neh 1,4; 2,4; 3,36):
- Zajednica moli (4,3)
  - Voditelj ima uvid (4,4):
- Malodušje, istrošene snage, cilj nedostižan

Uspješan odgovor

□ Motivacijski govor
zajednici u Neh 4,8

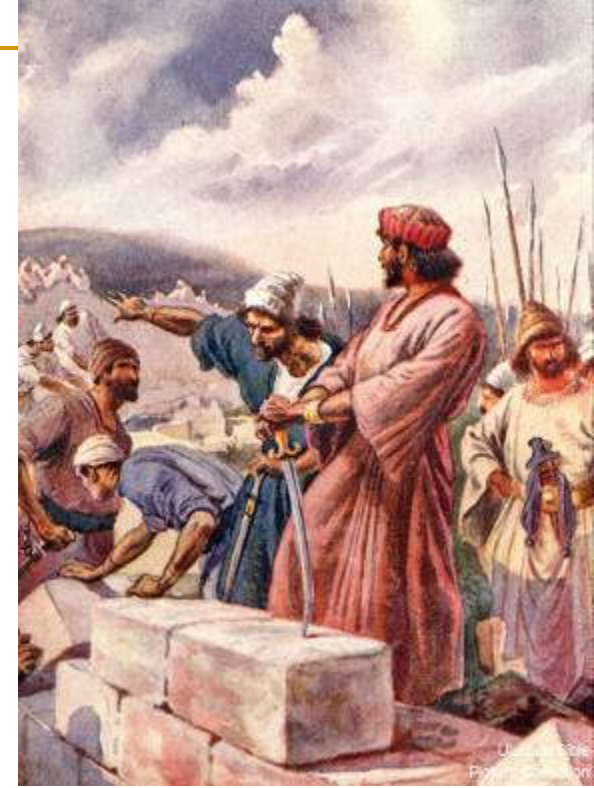
usp. 2,17

(emocija, intelekt, cilj):

- ***Osjećaj***: “Ne bojte se!” (4,8)
- ***Mojsijeva metoda***:
pamet usmjeriti na Boga (4,8 usp. Izl 14,13)
  - Respektabilan Gospodin (usp. Neh 1,5),
Bog će se boriti (4,14)
- ***Svrha***: obitelj i dom (4,8)

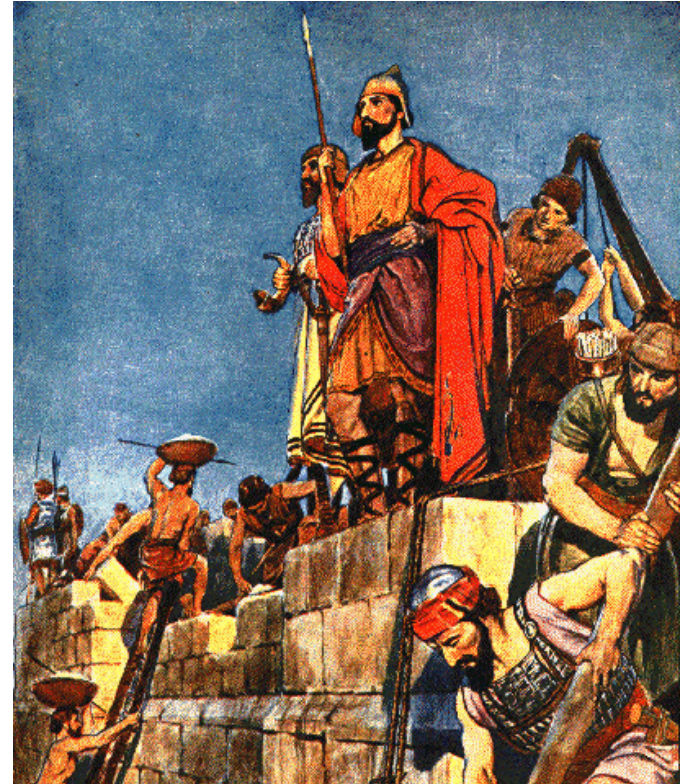
Plodovi

- Uspjeh u Neh 4,9 (⇔ 2): →
- **Razotkrivena “infiltracija”**
  - Protivnici htjeli zaustaviti posao (KS: “smesti” v2 usp. “osujetiti” v5)
- ⇔ **Bog zaustavio njihov plan (v9)**
  - = **Božji boj (14)**
  - = **Molitva iz 4,3 se (ipak) isplatila**

Vojni odgovor

- Strategija i oprema u Neh 4,3.7.10:
- Danonoćna straža (3)
- Mač, koplje, luk, štit, oklop (7.10)
  - Graditelji-branitelji (11):
- U jednoj ruci alat, u drugoj oružje
  - Voditeljeva uloga (4,15.17):
- Radili *smo* (15)
- Ni *ja*, ni braća... nismo prestajali (17)

Novi zavjet i nasilje

- Onaj koga su proboli (Zah 12,10; Iv 19,37)
- LXX – on, HB: “ja”
  - Kristov sažetak u Lk 24,44:
- “Treba se ispuniti sve” iz Biblije
  - postaje žrtvom ljudskoga nasilja

Isus Krist – izložen

- Njega je Bog *izložio* (Rim 3,25)
  - Izložen u Iv 8,6.8:
- Saginje se (6.8)
  - Jedini uspostavlja dijalog s optuženom (8,10s):
- “ženo” (10) – “Gospodine” (11)
  - Jaganjac Božji odnosi grijeh (Iv 1,29) usp. **8,59**:
- Isusa žele kamenovati

